A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (hetedik tanács)

2024. március 14.*

„Előzetes döntéshozatal – A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke – Az ítélkezési gyakorlatból egyértelműen levezethető válasz – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jog – 593/2008/EK rendelet – 6. cikk – Online kaszinóban állítólagosan nyert pénzösszeg kifizetését követelő fogyasztó – Az alkalmazandó jog megválasztásának hiánya – Vélelmezetten kedvezőbb jog alkalmazása a fogyasztó szokásos tartózkodási helye szerinti ország joga helyett”

A C-429/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2022. június 28-án érkezett, 2022. június 22-i határozatával terjesztett elő a

VK

és

az **N1 Interactive ltd**.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök (előadó), N. Wahl és J. Passer bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján, indokolt végzéssel határoz,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Végzést

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.) szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 177., 6. o.; helyesbítés: HL 2009. L 309., 87. o.; a továbbiakban: „Róma I” rendelet) 6. cikke (1) bekezdésének e rendelet 4. cikkével összefüggésben történő értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az osztrák illetőségű VK és az N1 Interactive ltd., máltai székhelyű társaság között az e felek között létrejött szerződésre alkalmazandó jog meghatározása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A „Róma I” rendelet (23) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„Azon szerződések vonatkozásában, amelyek esetén az egyik fél gyengébbnek tekintendő, célszerű e félnek védelmet nyújtani olyan kollíziós szabályokkal, amelyek az általános szabályoknál előnyösebbek számára.”

4 E rendeletnek „A jogválasztás hiányában alkalmazandó jog” című 4. cikke kimondja:

„(1) Ha a szerződésre alkalmazandó jogról nem született megállapodás a 3. cikknek megfelelően és az 5–8. cikk sérelme nélkül, a szerződésekre alkalmazandó jogot a következőképpen kell meghatározni:

a) az adásvételi szerződésre azon ország joga irányadó, ahol az eladó szokásos tartózkodási helye található;

b) szolgáltatási szerződésre azon ország joga irányadó, ahol a szolgáltatást nyújtó fél szokásos tartózkodási helye található;

[…]

g) az árverés útján történő adásvételre irányuló szerződésre azon ország joga irányadó, ahol az árverésre sor kerül, ha ez a hely meghatározható;

[…]

(2) Ha a szerződésre az (1) bekezdés nem terjed ki, vagy ha a szerződés elemeire az (1) bekezdés a)–h) pontja közül több is vonatkozna, a szerződésre azon ország joga az irányadó, ahol a szerződés jellegéből adódó teljesítésre [helyesen: a szerződés szerinti jellegzetes szolgáltatás teljesítésére] kötelezett félnek a szokásos tartózkodási helye található.

(3) Ha az eset valamennyi körülménye alapján egyértelmű, hogy a szerződés nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy, az (1) vagy (2) bekezdésben említettektől eltérő országhoz, akkor e másik ország jogát kell alkalmazni.

(4) Ha az (1) vagy a (2) bekezdés alapján alkalmazandó jog nem állapítható meg, a szerződésre azon ország joga irányadó, amelyhez a szerződés a legszorosabban kapcsolódik.”

5 Az említett rendelet „ Fogyasztói szerződések ” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 5. és 7. cikk sérelme nélkül egy olyan szerződésre, amelyet egy természetes személy üzleti vagy szakmai tevékenységén kívüli célra (»a fogyasztó«) kötött egy másik, az üzleti vagy szakmai tevékenysége gyakorlásának keretében eljáró személlyel (»a vállalkozó«), annak az országnak a joga az irányadó, ahol a fogyasztó szokásos tartózkodási helye található, feltéve, hogy a vállalkozó:

a) üzleti vagy szakmai tevékenységét abban az országban folytatja, ahol a fogyasztó szokásos tartózkodási helye található; vagy

b) minden más esetben ilyen jellegű tevékenységei ebbe az országba vagy az ezen országot is magában foglaló országokba irányulnak,

és a szerződés e tevékenységekkel kapcsolatos.

(2) Az (1) bekezdés ellenére, a felek a 3. cikknek megfelelően megválaszthatják az alkalmazandó jogot azon szerződésükre, amely megfelel az (1) bekezdés követelményeinek. A felek jogválasztása azonban nem eredményezheti azt, hogy a fogyasztót megfosztják az olyan rendelkezések által biztosított védelemtől, amelyektől – az (1) bekezdés alapján jogválasztás hiányában alkalmazandó jog értelmében – megállapodás útján nem lehet eltérni.

(3) Ha az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában szereplő követelmények nem teljesülnek, a fogyasztó és a vállalkozó közötti szerződésekre alkalmazandó jogot a 3. és 4. cikk szerint kell meghatározni.

[…]”

6 Ugyanezen rendelet „Imperatív rendelkezések” című 9. cikke a következőket írja elő:

„(1) Az imperatív rendelkezések olyan rendelkezések, amelyek betartását valamely ország a közérdek – mint például politikai, társadalmi vagy gazdasági rendjének – szempontjából döntő fontosságúnak ítéli, és megköveteli a hatálya alá eső valamennyi tényállásra történő alkalmazását, függetlenül attól, hogy e rendelet a szerződésre mely jog alkalmazását írja elő.

(2) E rendelet alapján semmi nem korlátozhatja az eljáró bíróság országának joga szerint az imperatív [helyesen: joga szerinti imperatív] rendelkezések alkalmazását.

(3) Figyelembe vehetők azon ország jogának imperatív rendelkezései, amelyben a szerződésből eredő kötelezettségeket teljesíteni kell vagy teljesítették, amennyiben ezek az imperatív rendelkezések a szerződés teljesítését jogszerűtlenné teszik. Annak mérlegelése során, hogy érvényre kell-e juttatni e rendelkezéseket, figyelembe kell venni természetüket és céljukat, és alkalmazásuk vagy nem alkalmazásuk következményeit.”

Az osztrák jog

7 Az Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (általános polgári törvénykönyv, a továbbiakban: AGBG) 1271. §-ának az alapügyre alkalmazandó változata úgy rendelkezik, hogy a jóhiszeműen lebonyolított és az engedélyezett egyéb fogadások kötelező érvényűek, amennyiben a rögzített nyereményt nemcsak megígérték, hanem azt ténylegesen kifizették vagy letétbe helyezték. A nyeremény nem igényelhető bíróság előtt.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

8 Az N1 Interactive Máltáról online kaszinót üzemeltet, és internetes honlapjának kezdőlapján keresztül nyújt szolgáltatásokat Ausztriában.

9 VK, aki azt állítja, hogy ezen online kaszinóban 2020-ban összesen 106 000 euró összegű nyereményt halmozott fel, keresetet indított a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság, Ausztria) előtt ezen összegnek és késedelmi kamatainak az N1 Interactive általi megfizetése iránt.

10 Az alapeljárás alperese vitatja e kereset megalapozottságát, és megjegyzi, hogy VK megsértette az általános szerződési feltételeket azzal, hogy harmadik személy számára lehetővé tette a felhasználói fiókjához való hozzáférést.

11 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárás felei nem határozták meg a szerződésükre alkalmazandó jogot.

12 A Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság), miután megállapította VK fogyasztói minőségét, 2021. november 8-i ítéletével elutasította az említett keresetet. Tekintettel arra, hogy az alapeljárás felei nem határozták meg a szerződésükre alkalmazandó jogot, e bíróság úgy ítélte meg, hogy az alapeljárás a „Róma I” rendelet 6. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatálya alá tartozik, amely alkalmazandó jogként azon ország jogát határozza meg, ahol a fogyasztó szokásos tartózkodási helye található, vagyis a jelen esetben az osztrák jogot.

13 Márpedig az osztrák jog, különösen az AGBG 1271. §-a szerint nem lehet bírósághoz fordulni szerencsejátékból származó nyeremény kifizetése végett. A Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) szerint a szóban forgó nemzeti rendelkezés a „Róma I” rendelet 9. cikke értelmében vett imperatív szabály jellemzőivel is rendelkezik.

14 VK fellebbezést nyújtott be az említett ítélettel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, az Oberlandesgericht Wienhez (bécsi regionális felsőbíróság, Ausztria), amely osztja az elsőfokú bíróság VK fogyasztói minőségére és a „Róma I” rendelet 6. cikke (1) bekezdésének alkalmazására vonatkozó megállapításait, azonban kétségeit fejezi ki az AGBG 1271. §-a imperatív rendelkezésnek minősítését illetően. Egyébiránt az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbíróság) hangsúlyozza, hogy mivel a máltai jog nem ír elő e cikkel egyenértékű rendelkezést, az alapeljárás felperese kedvezőbb helyzetben lenne, ha e jogot alkalmaznák rá. Márpedig, ha az alapeljárás felperese nem minősülne fogyasztónak, a „Róma I” rendelet 4. cikke értelmében a máltai jogot kellene alkalmazni, még akkor is, ha az alapeljárás felei nem határozták meg az alkalmazandó jogot.

15 Egyébiránt abban az esetben, ha a fogyasztói szerződésben részes felek megválasztották volna az alkalmazandó jogot, az a „Róma I” rendelet 6. cikke (2) bekezdésének megfelelően csak azzal a feltétellel lenne alkalmazandó, ha nem fosztja meg a fogyasztót a lakóhelye szerinti jog azon rendelkezései által biztosított védelemtől, amelyektől nem lehet eltérni.

16 A kérdést előterjesztő bíróság szerint tehát az, hogy a szerződés felei nem határozták meg a szerződésre alkalmazandó jogot, a „Róma I” rendelet 6. cikkének megfelelően kizárja a legkedvezőbb alkalmazandó jog meghatározására irányuló elemzést.

17 E körülmények között az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [»Róma I« rendelet] 6. cikkének (1) bekezdését, hogy nem kell alkalmazni annak az országnak a jogát, ahol a fogyasztó szokásos tartózkodási helye található, ha a »Róma I« rendelet 4. cikke alapján alkalmazandó jog, amelynek alkalmazását a felperes kéri, és amely a felperes fogyasztói minősége hiányában alkalmazandó lenne, előnyösebb a felperes számára?”

A Bíróság előtti eljárás

18 A Bíróság elnöke 2022. augusztus 9-i határozatával a jelen ügyben az eljárást a 2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítélet (C-821/21, EU:C:2023:672) kihirdetéséig felfüggesztette.

19 2023. szeptember 18-i levelében a Bíróság Hivatala közölte ezt az ítéletet a kérdést előterjesztő bírósággal, és felhívta annak közlésére, hogy ezen ítélet fényében fenn kívánja-e tartani az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét.

20 2023. október 11-i levelében e bíróság arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy fenn kívánja tartani előzetes döntéshozatal iránti kérelmét.

21 A Bíróság elnöke 2023. október 18-án úgy határozott, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nem kézbesíti a feleknek.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

22 Eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében a Bíróság, ha az előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy ha az előzetes döntéshozatalra elé terjesztett kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek, az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat.

23 A jelen ügyben ez a rendelkezés alkalmazandó.

24 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a „Róma I” rendelet 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely fogyasztói szerződés megfelel az e rendelkezésben foglalt feltételeknek, és a

felek nem választották meg érvényesen az e szerződésre alkalmazandó jogot, e jogot az említett rendelkezés alapján kell meghatározni, még akkor is, ha az ugyanezen szerződésre e rendelet 4. cikkének megfelelően alkalmazandó jog a fogyasztó számára esetleg kedvezőbb lenne.

25 Márpedig a Bíróság egy hasonló kérdésre már válaszolt a 2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítéletben (C-821/21, EU:C:2023:672).

26 A Bíróság ugyanis mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy a „Róma I” rendelet 6. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a fogyasztó által a vállalkozóval kötött szerződésre annak az országnak a joga az irányadó, ahol a fogyasztó szokásos tartózkodási helye található, feltéve hogy teljesülnek az e rendelkezésben meghatározott feltételek, vagyis hogy a vállalkozó üzleti vagy szakmai tevékenységét a fogyasztó szokásos tartózkodási helye szerinti országban folytatja, vagy hogy ez a tevékenység bármilyen módon erre az országra, vagy több országra, köztük ezen országra is irányul, és hogy a szerződés e tevékenység körébe tartozik (lásd ebben az értelemben: 2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítélet, C-821/21, EU:C:2023:672, 81. pont).

27 Ezenkívül a „Róma I” rendelet 6. cikkének (2) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy e rendelet 3. cikkének megfelelően a felek megválaszthatják az ilyen szerződésre alkalmazandó jogot, feltéve hogy e jogválasztás nem eredményezi azt, hogy a fogyasztót megfosztják az olyan rendelkezések által biztosított védelemtől, amelyektől – az említett rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján jogválasztás hiányában alkalmazandó jog értelmében – megállapodás útján nem lehet eltérni (2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítélet, C-821/21, EU:C:2023:672, 82. pont).

28 Végül e rendelet 6. cikkének (3) bekezdése csak abban az esetben pontosítja, hogy az e szerződésre alkalmazandó jogot az említett rendelet 3. és 4. cikkének megfelelően kell meghatározni, ha a szóban forgó szerződés nem felel meg a „Róma I” rendelet 6. cikke (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában foglalt feltételeknek (2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítélet, C-821/21, EU:C:2023:672, 83. pont).

29 A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy amennyiben valamely fogyasztói szerződés megfelel e feltételeknek, és a felek nem választották meg érvényesen az e szerződésre alkalmazandó jogot, e jogot a „Róma I” rendelet 6. cikke (1) bekezdésének megfelelően kell meghatározni (2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítélet, C-821/21, EU:C:2023:672, 84. pont).

30 A Bíróság megállapította, hogy a „Róma I” rendelet 6. cikke nemcsak különös szabály, hanem kimerítő jelleggel is rendelkezik, így az e cikkben előírt kollíziós szabályokat nem lehet az e rendeletben foglalt más kollíziós szabályokkal módosítani vagy kiegészíteni, kivéve ha az említett cikkben szereplő valamely konkrét rendelkezés kifejezett utalást tartalmaz azokra, ezért semmilyen más jog nem fogadható el, még akkor sem, ha e más jog, amelyet többek között az e rendelet 4. cikkében előírt kapcsolóelvek alapján határoznak meg, kedvezőbb lenne a fogyasztóra nézve (lásd ebben az értelemben: 2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítélet, C-821/21, EU:C:2023:672, 78. és 85. pont).

31 Az ezzel ellentétes értelmezés, amely szerint a fogyasztói szerződésre alkalmazandó jog meghatározása érdekében el lehet térni a „Róma I” rendeletben előírt kollíziós szabályoktól azzal az indokkal, hogy egy másik jog kedvezőbb lenne a fogyasztóra nézve, szükségszerűen jelentősen sértené az alkalmazandó jog előreláthatóságának általános követelményét, és ennélfogva a

jogbiztonság elvét a fogyasztókat érintő szerződéses jogviszonyokban (2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítélet, C-821/21, EU:C:2023:672, 86. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Az uniós jogalkotó ugyanis azáltal, hogy alkalmazandónak nyilvánította azon ország jogát, ahol a fogyasztó szokásos tartózkodási helye található, úgy ítélte meg, hogy e jog megfelelő védelmet nyújt a fogyasztónak, anélkül azonban, hogy ennek a megjelölésnek minden esetben a fogyasztó számára legkedvezőbb jog alkalmazásához kellene vezetnie (2023. szeptember 14-i Club La Costa és társai ítélet, C-821/21, EU:C:2023:672, 87. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 A fentiekre tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „Róma I” rendelet 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely fogyasztói szerződés megfelel az e rendelkezésben foglalt feltételeknek, és a felek nem választották meg érvényesen az e szerződésre alkalmazandó jogot, e jogot az említett rendelkezés alapján kell meghatározni, még akkor is, ha az ugyanezen szerződésre e rendelet 4. cikkének megfelelően alkalmazandó jog a fogyasztó számára esetleg kedvezőbb lenne.

A költségekről

34 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.) szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 6. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

amennyiben valamely fogyasztói szerződés megfelel az e rendelkezésben foglalt feltételeknek, és a felek nem választották meg érvényesen az e szerződésre alkalmazandó jogot, e jogot az említett rendelkezés alapján kell meghatározni, még akkor is, ha az ugyanezen szerződésre e rendelet 4. cikkének megfelelően alkalmazandó jog a fogyasztó számára esetleg kedvezőbb lenne.

Aláírások